

Pappershistorisk bibliografi 1998-2013. Sverige,

Sammanställd av Lennart Stolpe 2014-03-16

0. Allmänt

Back, Ernst, Om papperstekniska ord – *NPHT* 4/2010, s. 16.

Jerkeman, Per, Gösta Liljedahls fond för pappershistorisk forskning – *NPHT* 4/2012, s. 16.

Vinberg, Björn, Tankar om papper – *NPHT* 3-4/2003, s. 16.

Åström, Patrik, Mot en pappershistorisk terminologi på svenska – och nordiska? – *NPHT* 3-4/2007, s. 4-7.

1. Bibliografi

2. Periodica

3. Allmän pappershistoria

Helle, Torbjörn, Studieresa i Ts'ai Lun's rike. Besök i ett kinesiskt pappersbruk. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 6 s. 50-51

Häkli, Esko, *Ingen dag utan papper: om papper och dess roll som kulturbärare*. Helsingfors: Söderström; 2008 589 s

Jerkeman, Per, *Papper - en mänsklig historia*. Stockholm: Carlsson, 2000, 312 s.
Rec.: Aminoff Sandström, Diana, *Svensk Papperstidning*, 2000, nr. 1, s. 50

Jerkeman, Per, *Papper: en mänsklig historia - 2.omarb. utg.* Stockholm: Carlsson, 2010, 312 s.

Jerkeman, Per, Spirituell sorgesång. Rec.: Ian Sasom, Paper. An elegy. London 2012. – *NPHT* 1/2013, s. 14-15.

Nellbeck, Lennart, Fabriken i Amazonas. *Svensk Papperstidning*, 2000, nr. 7, s. 74

Valeur, Christian, Om att skriva industrihistorik – *NPHT* 2/2002, s. 8-12.

Wohlfart, Göran, 100 år med Klaipedòs Kartonas. Litauens största pappersföretag. – *Svensk Papperstidning*, 1999, nr. 5, s. 49-50

4.0 Nordisk pappershistoria

Lindberg, Nils J., *Paper comes to the North: sources and trade routes of paper in the Baltic sea region 1350-1700 : a study based on watermark research*, Marburg, IPH, 1998. 101, 203 s. Serie: IPH - monograph, 99-2679384-3; 2

4.1 Danmarks pappershistoria

4.1.1 Danmark. Enskilda företag

4.2 Finlands pappershistoria

4.2.1 Finland. Enskilda företag

4.3 Norges pappershistoria

Wohlfahrt, Göran, Arv som förpliktar. Om Thomas Angells stiftelser i Trondheim. – *NPHT* 3/1999, s. 18-19

4.3.1 Norge. Enskilda företag

4.4 Sveriges pappershistoria

Ekheimer, Patrik, *Tidningspapper av returpapper*. Lic.avhandling, Göteborg: Chalmers tekniska högskola, 2006. viii, 191 s.: ill.

Gustafsson, Karl-Fredrik, *Papper och massa i Småland: D. 1, Kalmar och Kronobergs län*. Stockholm: Skogsindustrierna, 2002. 194 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie)
Rec.: Regestad, Sixten Olof, Välskriven bok om "Papper och massa i Småland."
Svensk Papperstidning, 2002, nr. 11 s. 82
Jerkeman, Per, Tredje boken om svensk skogsindustrihistoria. Rec.:Karl-Fredrik Gustafsson, *Papper och massa i Småland*. Del 1. Stockholm 2002. – *NPHT* 1/2003, s. 16.

Gustafsson, Karl-Fredrik, *Papper och massa i Småland: D. 2, Jönköpings län*. Stockholm: Skogsindustrierna, 2004. 154 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie,)
Jerkeman, Per, *Papper och massa i Småland (del 2)*. Sjätte delen i serien om svensk skogsindustri. Rec. – *NPHT* 1/2005, s. 2.

Jerkeman, Per, *Papper och massa i Södermanland, Västmanland och Närke*. Stockholm: Skogsindustrierna, [2010]. 231 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie)
Rec.: Wærn-Bugge, Peder, *Papper och Massa i Södermanland, Västmanland och Närke*. *Svensk Papperstidning*, 2010, nr. 9, s. 28
Häkli, Esko, Nu står Södermanland, Västmanland och Närke i tur. Rec.: *NPHT* 2/2011, s. 11-12.

Jerkeman, Per (redaktör); Ekheimer, Patrik, Igerud, Lennart, Johansson, Bertil Kinell, Inga, Malmström, Jan, Wernersson, Lars-Erik, Wetterling, Anders, *Papper och massa i Skåne, Halland, Blekinge och Gotland:[från handpappersbruk till processindustri]* Stockholm: Skogsindustrierna, 2012, Svenska 351 s., Serie: Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie
Rec. Häkli, Esko, Tillbaka till rötterna - en värdig avslutning på den stora pappershistoriska serien. "Papper och massa i Skåne, Halland, Blekinge och Gotland". *Svensk Papperstidning*, 2012, nr. 9, s. 42
Rec.: Esko Häkli, *Pappershistoria i det sydligaste Sverige* – *NPHT* 1/2013, s. 13-14.

Jerkeman, Per, *Massa- och pappersindustrin i Sverige under 1900-talet* – *NPHT* 4/2010, s. 3-7.

Massa- och pappersindustrin i Örebro län. Örebro: Länsstyrelsen i Örebro län, [2006]. [4] s. (Publikation/Länsstyrelsen Örebro län, Nr 2006:25)

Olsson, Katarina, Handpappersbruken i Blekinge på 1700- och 1800-talen. Ingår i: *Ale. – Lund: De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening*, 1961; 2000:1, s. 17-23

Pettersson, Matts, De skånska lumppappersbruken och 1800-talets sociala omvandling – *NPHT* 3/2012, s. 9-12.

Rennel, Jan, Papper och massa i Västergötland, Bohuslän och Dalsland. Stockholm: Skogsindustrierna, 2011. 415 s., ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie)
Rec. Wærn-Bugge, Peder, Papper och massa i Västergötland, Bohuslän och Dalsland. *Svensk Papperstidning*, 2011, nr. 9, s. 42
Häkli, Esko, Fokus på Göteborgsregionen. Rec.: Jan Rennel, Papper och massa i Västergötland, Bohuslän och Dalsland. Stockholm 2011. – *NPHT*, s. 14-15.

Sjunnesson, Helene, *Papper och lump: studier av kontinuitet och förändring i nordisk pappersindustri från 1600-tal till 1900-tal*. Lic.avhandling. Stockholm 2006. Stockholm: Kungl. Tekniska högskolan, 2006, 310 s. Serie: Trita-HOT, 0348-4696 ; 2050
. Rec.: Jerkeman, Per, Förändring och kontinuitet [Helene Sjunnesson, Papper av lump] – *NPHT* 3-4/2006, s. 2.

Sjunnesson, Helene och Wahlberg, Thomas, *Papper och massa i Östergötland*. Stockholm: Skogsindustrierna, 2003. 430 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie).
Rec.: Jerkeman, Per, "Papper och massa i Östergötland". Rec.: Helene Sjunnesson & Thomas Wahlberg, Papper och massa i Östergötland. Stockholm 2003. – *NPHT* 3-4/2003, s. 15.

Stolpe, Lennart (redaktör), Håkansson, Carl, Källén, Lennart, Olsson, Hasse, Svensson, Alf, *Papper och massa i Värmland: [från handpappersbruk till processindustri]*. Stockholm: Skogsindustrierna, [2009]. 461 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie).
Rec. Kinell, Inga, Du skrönornas, skogens, forsarnas och brukens landskap. "Papper och massa i Värmland". *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 10, s. 42
Häkli, Esko, Papper och massa i Värmland. Rec. – *NPHT* 4/2010, 14-16.

Sundblad, Gunnar, 50 år med cellulosaindustrien – *NPHT* 2/2012, s. 6-11.

Troedsson, Hans och Per Jerkeman, *Papper och massa i Dalarna och Uppland*. Stockholm: Skogsindustrierna, [2008]. 403 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie).
Rec.: Wærn-Bugge, Peder, Papper och massa i Dalarna och Uppland. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 9, s. 41
Häkli, Esko, Papper och massa i Dalarna och Uppland. Rec. – *NPHT* 2/2009, s. 15.

Valeur, Christian, *Papper och massa i Ångermanland*, Stockholm: Skogsindustrierna, [2000]. 295 s.: ill., kartor, tab. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie).
Rec.: Dalsgaard Larsen, Keld, Papper och massa i Ångermanland. Rec.: Christian Valeur, Papper och massa i Ångermanland. Stockholm 2000. – *NPHT* 2/2001, s. 13-14.

Valeur, Christian, *Papper och massa i Västerbotten och Norrbotten. [från handpappersbruk till processindustri]*. Stockholm: Skogsindustrierna, 2003. 312 s., ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie)

Rec. Wærn-Bugge, Peder, Christian Valeur har gjort det igen! *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 10, s. 26

Rec.: Jerkeman, Per, Papper och massa längst i norr. Christian Valeur, Papper och massa i Västerbotten och Norrbotten. Stockholm 2003. – *NPHT* 1/2004, s. 2.

Valeur, Christian, *Papper och massa i Hälsingland och Gästrikland*. Stockholm: Skogsindustrierna, [2007]. 423 s.: ill. (Skogsindustriernas historiska utskotts skriftserie).

Rec. Kinell, Inga, Kronan på verket. "Papper och massa i Hälsingland och Gästrikland". *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 9 s. 44-45

4.4.1 Sverige. Enskilda företag

Adolfsfors

Bålstad, Nils-Olof, *Adolfsfors 1744-2000*. Köla: Köla stämma 2000. 73 s. ill.

Billeruds AB

Swan, Brita, Billeruds AB i slutet av 1950-talet och 1960-talet. *Svensk Papperstidning*, 2000, nr. 7 s. 51-52

Billeruds Bruk

Hellgren, Lennart, Sulfitfabriken i Säffle i drift 1883. Från svartkok till framgång. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 1, s. 37-38

Borkhults bruk

(Håkansson, Axel), Axel Håkansson berättar om Borkhults bruk – *NPHT* 2/2011, s. 9-11.

Deje bruk

Häkli, Esko, Illustrerade industriminnen – fabriken i Deje. [Rec.: DVD: Gråten har tystnat – rivningen av fabriken i Deje]. – *NPHT* 3/2012, s. 14-15.

Fabriano

Persson, Karin, På pappersvingar genom historien. Fulländad tillverkningsteknik i Fabriano. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 2 s. 65-66

Fengersfors Bruk

Ragnar, Martin, Djärv kontinuerlig föregångare. Fengersfors Bruk. *Svensk Papperstidning*, 2006, nr. 10 s. 34-35

Gruvön

Bengtsson, Monica, *75 år på Gruvön*. [Sverige] Informationsbyrån, 2006. 117 s.: ill.

Grycksbo

Hedberg, Karl-Erik, En dag i "Pottan" vid Grycksbo handpappersbruk – *NPHT* 1/2004, s. 7.

Hallsta pappersbruk

Lundgren, Helena och Knutson Udd, Lena, *Hallsta pappersbruk. Industrihistoria från 1912 till våra dagar* Hallstavik: Holmen Paper, 2007. 191 s.: ill.

Rec.: Jerkeman, Per, Hallstahistoria – *NPHT* 2/2008, s. 3.

Norberg, Anders och Lundén, Håkan, *Hallsta pappersbruk, PM 11 1967-2002*. Hallstavik: Hallsta pappersbruk, 2002. [20] s.: ill.

Holmen

Klingström, Lars, Holmen. En resa i fyra sekel. Stockholm: Holmen 2009. 111 s., ill.

Rec.: Per Jerkeman, Holmen 400 år – *NPHT* 1/2010, s. 15.

Hylte bruk

Andersson, Lars och Olsson, Sven-Olof, *Hylte bruk: 1907-2007* . Stora Enso Hylte AB, 2006. 243 s.: ill.

Hånsfors Bruk

Håns byalag, *Verksamhet vid vattendrag (historia över Hånsfors Bruk)*. Arvika: Håns byalags historiegrupp 2007. 55 s. ill.

Klippan

Borg, Henrik, *Klippans bruk. Antikvarisk kontroll, 2002: Klippans socken, Klippans kommun, Skåne län* . Kristianstad, Regionmuseet, 2003. 16 s., färgill. (Rapport/Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne, Nr 2003:121).

Borgström, Henric, Klippans väg till konkurs kantad av många bakslag. *Svensk Papperstidning*, 2006, nr. 6 s. 62

Jerkeman, Per, Bruksspelet i Klippan – *NPHT* 3/2013, s. 45.

Larson, Rutger, *1971-1993 - vadan och varthän. 1994-2002 - cirkeln slutet, Klippan åter börsnoterat*. Klippan: R. Larson, 2002. 192 s.: ill.

Kvarnsveden

Bjurbom, Mats, [text, foto: Mats Bjurbom]; [foto: Stefan Edetoft] Borlänge, *Kvarnsvedens pappersbruk 1900-2000. om ett pappersbruk under 100 år, om människorna och verksamheten förr och idag*. Stora Enso Kvarnsveden, [2000]. 256 s.: ill.

Bjurbom, Mats, *PM 9 vid Kvarnsvedens pappersbruk 1956-2005*. Borlänge: Stora Enso Kvarnsveden, 2005. 96 s. . ill.

Lessebo

Bernander, Jan, *Lesseboleken*. Stockholm: Centrako AB, 2002, 115 s.

Rec. Malmström, Ewa, Ingen lek i "Lesseboleken". *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 6 s. 66

Lingonbacka

Pettersson, Algot och Eriksson, Sören, *Lingonbacka: D. 1, Några glimtar ur brukets och omgivningens historia*: avser med något undantag tiden före år 1800. Järlåsa: Järlåsa hembygdsförening, [2005]. 36 s.: ill., kartor.(Järlåsa hembygdsförenings skriftserie, Nr 1)

Lummelunda

Ragnar, Martin, *Lumppapper från Lummelunda*. Handen: Gädssax, 2008. 100 s. : ill.
Rec. Jerkeman, Per, Fastländsk historia om Gotlands enda pappersbruk. "Lumppapper från Lummelunda". *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 3, s. 42

Metsä Tissue

Arve, Ewa, Metsä Tissue avvaktande i knivskarp konkurrens. Metsä Tissue´s historia. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 2 s. 46-49

Mörrum

Arve, Ewa, Många bäckar små, källa till framgång för Södra Cell Mörrum. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 10 s. 30-33

Lidström, Edvin och Lönnbom, Ingemar, *Mörrums bruk under 40 år*. Mörrum: Mörrums bruk, 2002. 161 s.: ill.

Norrström

Jerkeman, Per, Papperskvarnen i Norrström, Stockholm – *NPHT* 2/2009, s. 4-5.

Nymölla

Hallberg, Harriet, [Fotografier: Uno Lavesson ...],Magnifik magnefit. En bok om Nymölla bruk. Nymölla: Stora Enso Nymölla AB, 2002. 349, [2] s., ill.

Pauliström & Nyboholm

Larsson, Janne, *100 år med papper i Pauliström & Nyboholm*. Sverige: s. n., 2000. 99 s.: ill.

Rottneros

Nellbeck, Lennart, 25 år med Rottneros AB: 1981 – 2006. Stockholm: LNC förlag, 2009, 166 s

Silverdalen

Aminoff Sandström, Diana, Silverdalen, från bulkproducent till nischbruk. Nya produkter och nya arbetsformer i fokus. – *Svensk Papperstidning*, 1999, nr. 11, s. 26, 28-30

Winter, Lars, Tankar kring nedläggningen av Silverdalens Pappersbruk. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 8 s. 8-9

Slottsbron

Esping, Carl Wilhelm (bearbetad av Hasse Olsson), *Slottsbrons sulfütfabrik och dess förhållande till Slottsbrons samhälle. En geografisk - sociologisk undersökning*. Akademisk uppsats. Handskrivet manuskript från 1945, renskrivet och kompletterat med bl.a. författarbeskrivning 2011

Tumba bruk

Conradson, Birgitta, "*Ifrån den stund jag med min hustru, med fara och äfventyr, lämnade mitt kiära fädernes land*": om de holländska pappersmakarna och Tumba bruk under 1700-talets senare del. Serie: Invandring till bruksorter och landsbygd intill 1850. Ingår i: *Invandrarna & lokalsamhället/redaktörer: Lars Nilsson & Sven Lilja*. – Stockholm: Stads- och kommunhistoriska institutet, 1998.

Conradsson, Birgitta, *Pappersmästarna: om holländarna på 1700-talets Tumba bruk*. 2008. Ljudupptagning

Engelmark-Cederberg, Siv, Vid Tumba Bruk har man gjort svårkopierbart papper i 200 år. Ny metod ger ännu säkrare papper. – *Svensk Papperstidning*, 1998, nr. 10, s. 43-45

Wargön

Hedlund, Mikael, Från norra Europas största – till ett litet bruk. Wargöns Bruk genom historien. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 1 s. 30-31

Ragnar, Martin, Sulfitdöden har skördat ännu ett offer i vårt land. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 1 s. 26-29

Åsensbruk

Andersson, Christer, Liedhom, Arne och Lindqvist, Lars, *50 bestrukna år [Åsensbruk]: Håfreström*, [2002]. 47, [1] s.: ill.

Örebro pappersbruk

Axelsson, Lisbeth och Jonsson, Ulla-Britt. 1901-2001. Frantschach Coating Sweden, 2001. 111 s.: ill.

5. Biografi

Bergström, Gunnar

Sjöquist, Per-Anders, Eldsjäl vid SCA bakom handpappersbruk i Svartvik [Gunnar Bergström] – *NPHT* 2/2003, s. 11.

Burchardt, Paul

Burchardt, Paul, Halvorsen, Thomas (redaktör/utgivare), *En annan tid – Kramforsdisponenten Paul Burchardts minnen*. Stockholm: Thomas Halvorsen, 2004, 238 s.

Rec. Regestad, Sixten Olof, Underhållande läsning om Kramforsdisponenten Paul Burchardt. "En annan tid – Kramforsdisponenten Paul Burchardts minnen". *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 6 s. 66

Gustafsson, Karl-Fredrik, Två nytukomna böcker med intressant skogsindustriell historik. Ulla Ekdal och Per Jerkeman, På brukspatrons tid samt En annan tid. Kramforsdisponenten Paul Burchardts minnen. – *NPHT* 3-4/2005.

Ekman, Carl Daniel

Steenberg, Börje, Minnet av Ekman lever än. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 2 s. 68-69

Eriksson, Karl-Erik

Steenberg, Börje, Westermark, Ulla, Yang, Jan, Pettersson, Bert, Henriksson, Gunnar, Till minne av Karl-Erik Eriksson. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 6, s. 59

Franzén, Harald

Rischel, Anna-Grethe, Interview i Klippan med to pionerer indenfor svensk papirindustri – Rutger Larson och Harald Franzén. – *NPHT* 2/2005, s. 3-5.

Gavelin, Gunnar

Arbman, Carl-Henrik, Rudin, Ingrid, Asp, Marina, Till minne av Gunnar Gavelin. *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 6 s. 48

Giertz, Hans W. Hampus

Croon, Ingemar, Hartler, Nils, Steenberg, Börje, Till minne av Hans W. Hampus Giertz. *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 5 s. 72

Hartler, Nils

Aminoff Sandström, Diana, TAPPI:s guldmedalj till Nils Hartler. *Svensk Papperstidning*, 2006, nr. 5 s. 44-45

Kempe, Carl

Malmström, Ewa, Carl Kempe. Symboliserar historia i egen hög person. *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 6 s. 8-10

Aminoff Sandström, Diana, Carl Kempe och Lars G Sundblad, Ekmanmedaljörer. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 1 s. 16-19

Knaust, familjen

Sandström, Helena, Myten om Knaust håller i sig. Hotell Knaust i Sundsvall. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 9 s. 70

Larson, Rutger

Rischel, Anna-Grethe, Interview i Klippan med to pionerer indenfor svensk papirindustri – Rutger Larson och Harald Franzén. – *NPHT* 2/2005, s. 3-5.

Martin-Löf, Rutger

Croon, Ingemar, Hartler, Nils, Steenberg, Börje, Till minne av Rutger Martin-Löf. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 6, s. 59

Moll, Johan Theodor

Rudengren, Hans, Johan Theodor Moll. Maskinbyggare och entreprenör inom pappersindustrin. – *NPHT* 2/2006, s. 6-9.

Müntzing, Alvar

Jerkeman, Per, Ingenjören Alvar Müntzing – *NPHT* 2/2011, s. 6-7.

Nellbeck, Lennart

Rec. Wærn-Bugge, Peder, Lennart Nellbecks memoarer. En skogsindustriman berättar. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 7, s. 50

Regestad, Sixten Olof

Croon, Ingemar, Hartler, Nils, Sundblad, Lars, Till minne av Sixten Olof Regestad. *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 2 s. 52

Steenberg, Börje

Börje Steenberg 100 år! *Svensk Papperstidning*, 2012, nr. 7, s. 42

Lindström, Tom, Norman, Bo, Waern-Bugge, Peder, En hyllning till Läraren, Mentorn och Nestorn Prof. emeritus Börje Steenberg. Kunskap som påverkat hela utvecklingen. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 7 s. 50-54

Steenberg, Börje, Ett smakprov ur Börje Steenbergs memoar. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 3, s. 30-31

Sundblad, Lars G

Aminoff Sandström, Diana, Carl Kempe och Lars G Sundblad, Ekmanmedaljörer. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 1 s. 16-19

Asp, Marina, Lars G Sundblad invald i internationella Paper Industry Hall of Fame. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 9, s. 18

Wahren, Douglas

Aminoff Sandström, Diana, Douglas Wahren: I grunden är jag ingenjör. – *Svensk Papperstidning*, 1998, nr. 12, s. 8-9

Wohlfahrt, Göran

Göran Wohlfahrt. Föreningens nye ordförande. – *NPHT* 1/2000, s. 3-4.

6. Pappershistorisk forskning

6.1 Vattenmärken

6.1.1 Enskilda vattenmärken. Motivval

6.2 Pappershistoriska samlingar

Eriksson, Lennart, Hur ”the Gunnar Nicholson collection of rare books on early pulp and papermaking” kom till Sverige samt något om Dard Hunter och Gunnar Nicholson – *NPHT* 2/2012, s. 3-6.

Olsson, Hasse, Arkivcentrum. Forskarnas Eldorado i Värmland. – *NPHT* 1/2011, s, 10-11.

Rischel Anna-Grethe, About the Hedin Collection of early Chinese paper – *NPHT* 1/2008, s, 4-5.

Wahlquist, Håkan, The Museum of Ethnography – *NPHT* 1/2008, s. 4.

6.2.1 Pappershistoriska arkiv

Kecskeméti, Istvan, Pappershistorisk databas öppnad. *Nordisk arkivnyt*.2009:2, s. 62-63 : ill.

6.2.2 Pappers- och industrimuseer

Aminoff Sandström, Diana, Handpappersbruk från Shakespeares tid. *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 6 s. 105-106

Aminoff Sandström, Diana, Tumba Bruks Museum. En resa i tiden *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 2 s. 58

Aminoff Sandström, Diana, Unikt fabriksmuseum i Finland på UNESCO:s världsarvlista. Verla Träsliperi och Pappfabrik. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 2 s. 74

Aminoff Sandström, Diana, Sveriges äldsta bevarade handpappersbruk. Ösjöfors – en pärla i Småland. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 3 s. 58

Aminoff Sandström, Diana, Holmens museum. Det gästvänliga museet, *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 4 s. 50

Aminoff Sandström, Diana, Munksjö Museum ”Papp i långa banor”. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 5 s. 130

Aminoff Sandström, Diana, Sanny Holm brinner för hantverket. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 5 s. 91-92

Asp, Marina, Sveriges äldsta PM på museum i Mariestad. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 6 s. 186

Assarsson, Hans, Mark, Bertil, Inspirerande miljö på kulturhistorisk grund. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 5, s. 42

Back, Sören, Handpappersbruket i Grycksbo åter igång. *Svensk Papperstidning*, 2010, nr. 2, s. 42

Besök ett handpappersbruk i sommar. Nätverket för pappersmakare i Sverige. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 5, s. 82

Bred verksamhet inom Kvarnbyns handpappersbruk – *NPHT* 3-4/2005, s, 8-9.

Dahlin, Rune, Mariestads Industrimuseum. – *NPHT* 4/2004, s. 10-12.

Ekdahl, Ulla, Munksjö Museum dokumenterar brukets växlande historia. – *NPHT* 1/2005, s. 3-5.

Hasselqvist, Ulla, Känsla för papper. En utställning om ett material, ett pappersbruk och Mölndals kvarnby. – *NPHT* 1/2009, s. 4-5.

Häkli, Esko, Seminarium i Frövifors (den 5 november 2009) – *NPHT* 1/2010, s. 5.

Kjellgren, Richard, Från Tumba Bruks museum till Tumba bruksmuseum – 40 år med fokus på pappershistoria – *NPHT* 4/2008, s. 1-5.

Larsson, Olle, Ett av landets levande tryckerimuseum. Tryckeri-Museet i Grenna. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 2, s. 42

Nytt nätverk för pappersmuseer i Sverige – *NPHT* 3-4/2005, s. 10.

Sevärda handpappersbruk och museer från Gullsby i Värmland till Lessebo i Småland. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 6 s. 180-181

Tafvelin Heldner, Magdalena, Ösjöfors Handpappersbruk. Ett av de sista i sitt slag. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 3, s. 40-41

Tajani, Angelo, En raritet vid Herrevadskloster i Skåne – *NPHT* 4/2012, s. 7.

Tideman, Conny, Sveriges äldsta pappersmaskin finns i Frövifors. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 9, s. 50

Tumbas nya sedelpappersmuseum invigt – *NPHT* 2/2005, s. 2.

6.3 Pappershistoriska sammanslutningar

Aminoff Sandström, Diana, Seniorpappersklubben, ett uppskattat forum. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 5 s. 66

SPCI

100 år av nätverkande. SPCI 100 år. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 1, s. 16-17

Asp, Marina, SPCI:s historia. Därför bildades SPCI. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 1, s. 22-23

Asp, Marina, SPCI:s utveckling under 1910-talet. Resa till Ryssland. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 2, s. 52-53

Asp, Marina, SPCI:s utveckling under 1930-talet. Internationella kontakter och första utställningen. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 4, s. 56-57

Lidman, Karl-Ewert, SPCI, en vital 90-åring. – *Svensk Papperstidning*, 1998, nr. 11, s. 5

Regestad, Sixten Olof, Svenska Pappers- och Cellulosaingenjörsföreningen 1908-1998. Från exklusiv elitklubb till kamratförening för alla. – *Svensk Papperstidning*, 1998, nr. 11, s. 33-35, 37.

SPCI:s utveckling under 1940-talet. Internationella kontakter och aktiv medverkan. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 5, s. 84-85

SPCI:s utveckling under 1950-talet. Internationella kontakter, EUCEPA bildas. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 6, s. 38-39

SPCI:s utveckling under 1960-talet. Startskott för flera nyheter. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 7, s. 41-42

SPCI:s utveckling under 1970-talet. Välbesökta möten och mässor. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 8, s. 42-43

SPCI:s utveckling under 1980-talet. Aktiv period med stora möten. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 8, s. 44-45

SPCI:s utveckling under 1990-talet. Kvinnorna slog till. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 10, s. 50-51

SPCI-utställningen historia SPCI:s oförglömliga arrangemang förenar hela branschen.. *Svensk Papperstidning*, 2011, nr. 4, s. 30

6.3.1 Föreningen Nordiska pappershistoriker

Aminoff Sandström, Diana, Föreningen Nordiska Pappershistoriker: Pappershistoria ett intresse som förenar. *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 8 s. 50

Erik Wittings samlingar tillförs NPH:s arkiv – *NPHT* 3-4/2003, s. 12.

Greve, Kari, NPH:s årsmöte 2012 i Östanå 13.-15 juni – *NPHT* 3/2012, s. 3-5.

Jerkeman, Per, Föreningens arkiv – *NPHT* 3/2012, s. 16.

Mark, Bertil, NPH:s årsmöte och seminarier i Finland 9-11 juni 2010 – *NPHT* 3/2010, s. 6-9.

Ny ordförande i NPH och tre andra nya i styrelsen – *NPHT* 2/2008, s. 8.

Rischel, Anna-Grethe, Dagbogsberetning om IPH/NPH kongressen i Stockholm og Uppsala – *NPHT* 2/2008, s. 3-5.

Wohlfahrt, Göran, Första föreningsstämman utanför Norden med intressant program i Estland. – *NPHT* 2/2005, s. 6-8.

[Wohlfahrt, Göran], Omval och oförändrade medlemsavgifter. [Om NPH:s årsstämma i Oslo]. – *NPHT* 2/2007, s. 7-8.

Wohlfahrt, Göran, Föreningsstämma med välmatat program – *NPHT* 2/2002, s. 12-16.

Wohlfahrt, Göran, Intressant upplägg vid årsmötet i Köpenhamn och Skåne – *NPHT* 2/2004, s. 6-8.

6.3.2 Internationella sammanslutningar

Fornäs, Anna, 2008 IPH, pappershistorisk kongress. *Nordisk Arkivnyt*. 2008:2, s. 82

Wohlfahrt, Göran, IPH:s General Assembly den 10 september 2000 i Dortmund. – *NPHT* 1/2001, s. 12-13.

Wohlfahrt, Göran, Dortmund. Rapport från Internationella Pappershistorikers, IPH:s congress 2000. – *NPHT* 1/2001, s. 14-19.

Wohlfahrt, Göran, Årets kongress i Polen ger nytt liv åt IPH. Ny polsk ordförande på plats. – *NPHT* 3/2004 s. 2, 12.

Wohlfahrt, Göran, IPH - Den Internationella Föreningen av Pappershistoriker. Pappershistorikerkongress i maj. *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 1 s. 51

7. Tillverkningsprocessens historia (Teknologi)

7.0 Allmänt

(Hamilton, Hugo), Greve Hugo Hamilton om trämasseindustrin – *NPHT* 1/2012, s. 13-15.

Valeur, Christian, Ingenjörer som blivit varumärken. 1. Johannes Ruths – *NPHT* 3/2012, s. 13; [2]. Johan Luth – *NPHT* 4/2012, s. 11-13; 3. Arnold Brobeck – *NPHT* 1/2013, s. 11; 4. Andreas Biffar – *NPHT* 2/2013, s. 23-24; 5. Nils W. Jönsson & 6. Lauritz Schibbye – *NPHT* 3/2013, s. 46-48.

7.0.1 Råmaterial

Ekheimer, Patrik, Klor-alkaliindustrin – *NPHT* 4/2012, s. 8-11.

Hartler, Nils, Lekander, Karl-Erik, Förändringar av fabriksstrukturen inom massaområdet under ett halvsekel. *Svensk Papperstidning*, 1998, nr. 11, s. 38-40, 43-44.

Lindstrand, Nils, AGA 100 år. Gas och innovation i industrins tjänst. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 10 s. 54-55

Lindstrand, Nils, SLU:s 100 års-seminarium. Den svenska modellen ifrågasatt. Skogens sociala värden. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 8 s. 65-66

Ragnar, M.; Brännvall, E.; Teknologin bakom flisens silkeslika metamorfos, del 1: Historia i tre avsnitt, *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 7, s. 26-29

Ragnar, M.; Brännvall, E.; Teknologin bakom flisens silkeslika metamorfos, del 2: Sferiska kittlar och andra kokare, *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 3, s. 32-33

Ragnar, M.; Brännvall, E.; Teknologin bakom flisens silkeslika metamorfos, del 3: I roterkokarnas tid, *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 4, s. 32-33

Ragnar, M.; Brännvall, E.; Teknologin bakom flisens silkeslika metamorfos, del 4: Det homogena koket tar över, *Svensk Papperstidning* 2009, nr. 7, s. 26-28

Ragnar, Martin, Det homogena koket tar över. En resa i kokartiden, del 4. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 7, s. 26-28

Remröd, Jan, The Nordic forest; a new rawmaterial resource for papermaking. – *NPHT* 4/2009, s. 4-6.

Sjunnesson, Helene, Use of rag fibre in paper making in the 10th and 20th centuries. Some Nordic examples. – *NPHT* 3/2009, s. 8-11.

7.0.2 Återvinning

Persson, Bertil, *Sulfitsprit: förhoppningar och besvikelser under 100 år*. Bjästa: DAUS Tryck & Media, 2007, 134 s.

Rec. Sundin, Bosse. Förhoppningar och besvikelser i sulfitsprit."Sulfitsprit. Förhoppningar och besvikelser under 100 år". *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 1, s. 50

7.0.3 Arbetskraften

Akre, Marina, *Kvinnors erfarenheter. "manliga industriarbetsplatser - kvinnliga arbetare"*, Fem grävrappporter ... ; utgiven i samarbete med Arbetarnas bildningsförbund. Stockholm. Arbetarrörelsens arkiv och bibl., 2002. 184 s., ill.

Forssell, Gustaf, *Wifstavarfs arbetares historia*. Timrå: Pappers avd 20, Vivstavarv, 2008. 276 s. ill.

Olsson, Reinhold, 1900-1986. - *Fackligt arbete i Wifstavarf under 60 år: historik över träindustrins avd.430*. 2004

Olsson-Hultgren, Solveig, *Arbetets döttrar*. [Ny utg.] Originalupplaga 2003. Bromma: Opal, 2007. 190, [1] s. (Opal pocket)

Pettersson, Mats, Upploppet mot pappersmakaren Olof Gråå i Jäder 1679 – *NPHT* 2/2013, s. 19-20.

Pubols, Daniel, *Makt och moral. Kyrkan och arbetarrörelsen vid Fiskeby pappersbruk*. Stockholm: Carlsson, 2004. 142 s., ill.

Valeur, Christian, Storstrejken 1909 – en dramatisk strid som fyller 100 år. – *NPHT* 2/2010, s. 3-7.

Valeur, Christian, Pappers tolv första år – ett ständigt tvåfrontskrig. – *NPHT* 3/2010, s. 10-14.

7.0.4 Forskning och utveckling

Annergren, Göran, Billeruds experimentfabrik i Jössefors: En massateknikens "FEX". *Svensk Papperstidning*, 2000, nr. 7 s. 55-56

Eriksson, Lennart, Svenska Träforskningsinstitutets tillkomst och tidiga historia – *NPHT* 2/2011, s. 3-6.

Gellerstedt, Göran, Samlad kunskap på plats. Ljungbergsfonden finansierar lärobok. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 2 s. 66

Ragnar, Martin, Här utvecklades den moderna massateknologin. Minnestavla över Jössefors Bruk. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 10 s. 44-45

Swan, Brita, *Forskning och utveckling inom Billerud från slutet av 1950-talet och 25 år framåt. En dokumentation av sexton Billerudsforskare*. Stockholm: SPCI, 2001. 161 s., ill. (SPCI-meddelande, Nr 74).

Wærn-Bugge, Peder, Var tog massaforskningen vägen? *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 2 s. 82

Wohlfahrt, Göran, Från besöket på nya PFI – *NPHT* 3/1999, s. 20-21.

7.0.5 Miljöaspekterna

Bergquist, Ann-Kristin och Söderholm, Kristina, Svenska skogsindustrins samarbete i miljöfrågan: en framgångssaga? – *NPHT* 4/2012, s. 3-7.

Jerkeman, Per, Forskningen avgörande när dioxinlarmet ljöd. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 3, s. 24-26

Jerkeman, Per, Avsnitt ur skriften Bokslut: Förblir den slutna fabriken en vision? *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 5, s. 76-78

Ragnar, Martin, *Miljövänligt papper 2.0 : en konsumentguide till papper 20 år efter klordebatten*. Haninge: Gädssax, 2011, 59 s.

Rec. Germgård, Ulf, Recension av boken Miljövänligt papper 2.0. *Svensk Papperstidning*, 2012, nr. 2, s. 42

Sundström, Kjell, *Turbo sulfittfabrik. Industrihistorisk kartläggning med avseende på förorenad mark*. Falun: Miljövårdsenheten, Länsstyrelsen Dalarnas län, 2000, 21 s.

Serie: Rapport/Länsstyrelsen Dalarnas län, 1403-3127 ; 2000:13

Söderholm, Kristina, *Tekniken som problem och lösning: föroreningsmotstånd och teknikval i 1900-talets svenska pappersmassaindustri*. (Doktorsavhandling). Luleå tekniska universitet, Institutionen för industriell ekonomi och samhällsvetenskap, Avdelningen för samhällsvetenskap, 2005:34

7.0.6 Pappersteknologin [Produktionsmedel]

Küberl, Christian, Huvudmarknaden? – Nej, huvudbonaden som försvann! Pressfilthistoria. *Svensk Papperstidning*, 2007, nr. 9 s. 50

7.1 Tillverkningsprocessen

Ekeroth, Elin, Kjellgren, Richard, Kunskapen om handpapperstillverkningen hotad: Insats kan rädda hantverket. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 4, s. 55

Eriksson, Jenny, Färgrecept för papper – unikt fynd [Mölndal, f.d. Papyrus]. – *NPHT* 1/2002, s. 3-7.

Franzén, Harald, En kort historia om alkalisk limning – *NPHT* 2/2010, s. 8.

Gustafsson, Erling, Låt det handformade papperet leva! *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 6, s. 66

Mark, Bertil, Ett fullständigt misslyckat neutrallimningsförsök – *NPHT* 2/2010, s. 9.

Steenberg, Börje, Mr Cluett och töjbart papper. – *NPHT* 3-4/2003, s. 3-5.

Åkesson, Rolf, 50 års utveckling av svensk bstrykningsteknik. *Svensk Papperstidning*, 1999, nr. 10, s. 36-38

7.2 Den färdiga produkten och dess egenskaper

Aminoff Sandström, Diana, Julpapper förr och nu. *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 12 s. 58

Aminoff Sandström, Diana, Papperet av avgörande betydelse för konstverket. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 1 s. 50

Gedda, Lennart, Vätskekartong ur ett historiskt perspektiv – *NPHT* 1/2004, s. 3-4.

Hallström, Ann, Linnés tapeter av blomsterplanscher – *NPHT* 4/2008, s. 1, 6-8.

Hedlund, Mikael, Smaken är som baken uppåt väggarna. Tapethistoria. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 5 s. 82

Jerkeman, Per, The evolution of paper products – *NPHT* 3/2008, s. 3-6.

Karlsson, Ulrika, Iristapeter. Handtryckta tapeter från 1800-talet. Karlstad: Karlstads univ., 2001

Lindstrand, Nils, Full rulle på julen. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 12 s. 66

Plyhm, Birgitta, En skitsak i historien. Toalettpapperets historia. *Svensk Papperstidning*, 2005, nr. 4 s. 82

7.3 Bearbetning av produkten

8. Industrihistoria

8.0 Allmänt

Croon, Ingemar och Lindwall, Gösta, *Utveckling, förnyelse, omvälvning*. Spearhead Production, 2005. 240 s.

Den senaste listan över nedlagda pappersmaskiner 2007–2012. Överkapacitetens offer. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 9, s. 26-29

Hedlund, Mikael, Pöyry:s lista över nedläggningar av massalinjer i Europa: Ryssland särskilt hårt drabbat. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 1, s. 25-27

Rennel, Jan, *Långsiktigt värdeskapande och värdeförstöring. Analys av skogsindustrin 1975-2005 med fokus på STORA*. Stockholm: Stiftelsen för ekonomisk-historisk och företagshistorisk forskning, 2008. 104 s. Forskningsrapport (Stiftelsen för ekonomisk-historisk och företagshistorisk forskning vid Handelshögskolan i Stockholm), Nr 21.

Rec. Wærn-Bugge, Peder, Värdeförstöring i fokus. Ny rapport med analys av skogsindustrin 1975–2005 med fokus på Stora. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 8, s. 50

Rennel, Jan, *Långsiktigt värdeskapande och värdeförstöring. Framgångsrika och misslyckade investeringar i skogsindustrin*. Stockholm: Spearhead production, [2010], 414 s., ill.

Rec. Wærn-Bugge, Peder, Tänkvärt av Rennel – bok om bra och mindre bra beslut i skogsindustrin. ”Långsiktigt värdeskapande och värdeförstöring”. *Svensk Papperstidning*, 2010, nr. 6, s. 42

Magnus Diesen, Skogsindustrins investeringar under lupp – *NPHT* 1/2011, s. 8.

Överkapacitetens offer i Amerika och Asien 2007–2012: Toppen av ett isberg. *Svensk Papperstidning*, 2008, nr. 10, s. 26-29

- 8.1 Danmarks industrihistoria**
- 8.2 Finlands industrihistoria**
- 8.3 Norges industrihistoria**
- 8.4 Sveriges industrihistoria**

Ekedahl, Ulla och Jerkeman, Per, *På brukspatrons tid*. [Behandlar även Jönköpings tändsticksfabrik, Munksjö pappersbruk och Katrinefors pappersbruk] Stockholm :Carlsson, 2005. 202 s. ill.

Rec.: Gustafsson, Karl-Fredrik, Två nyttkomna böcker med intressant skogsindustriell historik. Ulla Ekdal och Per Jerkeman, På brukspatrons tid samt En annan tid. Kramforsdisponenten Paul Burchardts minnen. – *NPHT* 3-4/2005.

Ekheimer, Patrik, *Klorkartellen. En industrihistorisk balansakt*. Doktorsavhandling, Teknikens ekonomi och historia, Chalmers tekniska Högskola, Göteborg : Chalmers tekniska högskola, 2011. 336 s. : ill.

Larson, Rutger, *Så byggde vi välfärden 1945-1971*. Klippan] : [R. Larson], 1999. 204, s., ill.

Lundell, Patrik, Monument av brons och papper. Ingår i: *Bokhistorier : studier tillägnade Per S. Ridderstad*. – 2007.; s. [64]-71

Nordström, Annalena, *Järnbruk, pappersbruk, glasbruk i Arvikabygden*. Arvika : Arvika kommun, 2004, 127 s. Serie: Kulturmiljöer i Arvika kommun 2004

9. Papper som handelsvara

10. Papper och avnämarna. Allmänt

Jerkeman, Per, Metsäperkele – teater om livet i pappersindustrin. *Svensk Papperstidning*, 2013, nr. 9, s. 42

Jerkeman, Per, Heliga Birgitta på papper – *NPHT* 2/2003, s. 10.

Lindstrand, Nils, Kapitalister, strejk och värdefulla träd. Skog och papper på film och i TV. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 8 s. 81-82

Lindstrand, Nils, Pås-kantat och en strut karameller. Skog och papper i musiken. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 9 s. 82

Lindstrand, Nils, Sagan om skogen. Skog och papper i litteraturen. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 10 s. 89-90

Lindstrand, Nils, Pap(per)yris och trä i skrivhistorien. *Svensk Papperstidning*, 2004, nr. 1 s. 82

Mark, Bertil, Cellulosa och papper på frimärken – *NPHT* 3/2009, s. 5-7

Mark, Bertil, Cellulosa och papper på frimärken. *Svensk Papperstidning*, 2010, nr. 8, s. 42

Mark, Bertil, Cellulosa och papper på frimärken. *Svensk Papperstidning*, 2010, nr. 9, s. 42

Mark, Bertil, Cellulosa och papper på frimärken. *Svensk Papperstidning*, 2011, nr. 1, s. 50

10.1 Boktryckeri

Ehrensvärd, Ulla, Kartografens papper – *NPHT* 2/2003, s. 7-9. Korrigering: *NPHT* 3-4/2003, s. 15.

Granath, Lars, Sjökort på papper, behövs det...? – *NPHT* 4/2011, s. 13-15.

Strömquist, Helena, "Med couleur omslag". Färgade, dekorerade och tryckta pappersomslag på svensk bokmarknad 1787-1846. En bokhistoria. Lund 2010 410 s., ill. (Bokhistoriska skrifter 6.)
Rec.: Esko Häkli, Papper i bokband i *NPHT* 4/2012, s. 15.

10.2 Konservering. Restaurering

Aminoff Sandström, Diana, Helen Skinner. Papperskonservator. *Svensk Papperstidning*, 2003, nr. 3 s. 58

10.3 Papperskonst

Aminoff Sandström, Diana, Susanna Arwin, konstnär: Papperet som en röd tråd i min verksamhet. *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 7 s. 66

Aminoff Sandström, Diana, Gör egna smycken av papper. Rec. av Ramshaw, Wendy och Watkins, David, The paper jewelry collection. Thames & Hudson, London, 2000, *Svensk Papperstidning*, 2001, nr. 11 s. 74

Arve, Ewa, Papper är konst på Svartviks handpappersbruk. *Svensk Papperstidning*, 2009, nr. 1, s. 42

Fagerström, Åsa, Origami - den japanska konsten att vika papper. *Svensk Papperstidning*, 2002, nr. 10 s. 58